

Kúria

v é g z é s

Az ügy száma: Bhar.II.1070/2016/4.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: . Molnár Gábor Miklós a tanács elnöke
. Krecsik Eldoróda előadó bíró
. Tóth Györgyi bíró

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2016. november 9.

Az ügy tárgya: gondatlanságból elkövetett
emberölés vétsége

Terhelt(ek): vádlott neve vádlott

Elsőfok: ékesfehérvári Törvényszék 2015. szeptember 10-én
tárgyaláson meghozott 10.B.36/2015/8. számú
ítélete

Másodfok: övárosi Ítéltábla 2016. március 31-én
nyilvános ülésen meghozott 4.Bf.302/2015/5.
számú ítélete

A fellebbezés előterjesztője: vádlott neve vádlott és védője

A fellebbezés iránya: a vádlott javára

Rendelkező rész

Az emberölés vétsége miatt vádlott neve ellen folyamatban lévő büntető ügyben vádlott neve vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálv a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.302/2015/5. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott terhére megállapított bűncselekmény megnevezése: gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége [2012. évi C. törvény 160. § (1) és (4) bekezdés].

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Székesfehérvári Törvényszék folytatólagos tárgyalás alapján a 2015. szeptember 10. napján meghozott és kihirdetett 10.B.36/2015/8. számú ítéletében vádlott neve vádlottat az ellene a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő emberölés vétsége miatt emelt vád alól - bűncselekmény hiányában, a Be. 6. § (3) bekezdésének a) pontja alapján - felmentette. Megállapította, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.
- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, felmentése miatt, a bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében fellebbezést jelentett be.
- [3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.1067/2015/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést azzal tartotta fenn, hogy a vád tárgyává tett cselekmény alapján nem gondatlanságból elkövetett emberölés vétségének, hanem halált okozó közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton, gépi meghajtású járművezetés tiltott átengedése (nyilvánvalóan büntette) megállapításának van helye [Btk. 238. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont].
- [4] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2016. március 31. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozott és ugyanezen a napon kihirdetett 4.Bf.302/2015/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:
vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdése szerint minősülő emberölés vétségében.
Ezért öt hat hónap - végrehajtásában egy év próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztésre ítélte azzal, hogy e büntetést - végrehajtásának elrendelése esetén - fogházban kell végrehajtani és abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Kötelezte az eljárás során felmerült 446.089 forint bűnügyi költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

- [5] Miután az elsőfokú bíróság felmentő ítéletét követően a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság vádlott neve vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés vétségében [Btk. 160. § (1) bekezdés, (4) bekezdés], a Be. 386. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a másodfellebbezés bejelentésének és a harmadfokú eljárás lefolytatásának a lehetősége megnyílt.
- [6] A másodfokú ítélet ellen a másodfokú nyilvános ülésen jelen lévő

védő, illetve az ítélet 2016. május 11-én történt kézbesítését követően a Fővárosi Ítéltáblán 2016. május 18. napján érkeztetett beadványában a vádlott fellebbezést jelentett be a bűnösség törvénysértő megállapítása miatt, felmentés érdekében.

- [7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a másodfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.
- [8] A vádlott fellebbezésének indokolása szerint nem gondolt arra, hogy az indítókulcs átadása az érdeklődő 3,5 éves kisgyermek részére tragikus következményekkel járhat. A balesetet megelőző ismeretei szerint pusztán az indítókulcs gyújtáskapcsolóba történő behelyezésével az autó nem indítható el. Amikor a kulcsot átadta a gyermeknek, édesanyja biztonságos helyen volt. Egyáltalán nem merült fel benne az ő életét veszélyeztető bármilyen baleseti helyzet lehetősége sem.
- [9] A Legfőbb Ügyészség a BF.779/2016. számú átiratában a bejelentett fellebbezéseket alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a tényálláshoz fűződő, illetve a tényállás helyesbítéséhez kapcsolódó indokolási kötelezettségének mind az első-, mind a másodfokú bíróság eleget tett. A tényállásból azonban az elsőfokú bíróság téves következtetést vont arra, hogy hiányzott a vádlott előrelátási képessége a tekintetben, hogy a gépkocsi indítókulcsának a 3,5 éves gyermek részére történő átadásával és a kulcs gyújtáskapcsolóba helyezésének megengedésével létrejövő veszélyhelyzet alkalmas egy akár életet kioltó baleset előidézésére, az okozati összefüggést egy távoli, laza kapcsolatnak, a balesetet véletlenszerű eseménynek tekintve, amellyel a vádlottnak kellő körültekintés esetén sem kellett számolnia.
- [10] Ezzel szemben a másodfokú bíróság érvei szerint a vádlottnak egyrészt a gépkocsi leállítása során kifejtett, a szabályszerű rögzítés elmulasztásában, a kormányzott kerekek egyenes állásba fordításának elmulasztásában és a sebességváltó hátrameneti fokozatba kapcsolásában, másrészt a gépkocsi indítókulcsának a belátási képességgel nem rendelkező kiskorú részére történő átadásában, és a gyújtáskapcsolóba helyezés engedélyezésében megnyilvánuló magatartása a baleset bekövetkezésével és annak eredményével okozati összefüggésben állt.
- [11] Azzal pedig a vádlottnak kellő körültekintés mellett - az általános élettapasztalat és vezetői tudása, gyakorlata alapján - számolnia kellett, hogy az indítókulcs átadásával és a gyújtáskapcsolóba helyezésének megengedésével, a gyermek felügyeletének kellő hiánya mellett balesetveszélyes helyzet alakulhat ki, amelyben a jelenlévő személyek élete, testi épsége veszélybe kerülhet. Ily módon a vádlott a tőle elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta. E miatt nem látta előre magatartásának lehetséges következményeit, ezért terhére a hanyag gondatlanság róható.
- [12] Rámutatott a Legfőbb Ügyészség arra is, hogy a másodfokú bíróság helyes érveléssel tartotta tévesnek a Fővárosi

Fellebbviteli Főügyészség közlekedési bűncselekmény megvalósulása körében kifejtett jogi álláspontját.

[13] A büntetéskiszabási tényezőket annyiban indítványozta helyesbíteni, hogy a ténybeli, de a bűnösségre ki nem terjedő beismerő vallomás enyhítő körülménykénti értékelése mellőzendő, ugyanakkor a másodfokú bíróság által kiszabott büntetést megfelelőnek tartotta. Egyetértett a vádlott előzetes mentesítésben részesítésével is.

[14] Mindezek alapján a Legfőbb Ügyészség azt indítványozta, hogy a Kúria a Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.302/2015/5. számú ítéletét - a Be. 392. § (4) bekezdésére figyelemmel tanácsulésen - a Be. 397. §-a alapján hagyja helyben.

[15] vádlott neve vádlott védője fellebbezését a 2016. szeptember 12. napján kelt - a Kúrián 2016. szeptember 19. napján érkeztetett - beadványában indokolta meg. Ebben a tényállás megalapozottságát nem vitatva továbbra is azt az álláspontját fogalmazta meg, hogy a halálos baleset több körülmény véletlenszerű szerencsétlen összejátszásának a következménye. Az elvárható gondosság figyelembevételével az indítókulcs átadása, illetve a gyűjtáskapcsolóba történt behelyezésének megengedése önmagában nem alapozhatja meg a büntetőjogi felelősséget, hiszen előre nem látható és nem várható szerencsétlen körülmények következménye lett a tragikus eredmény. Kihangsúlyozta, hogy ebből következően hiányzik a legfontosabb szubjektív elem, a káros eredmény előre látható felismerésének vádlott terhére róható elmulasztása.

[16] Feltette azt a kérdést, hogy az elvárható gondosság figyelembe vételével, az indítókulcs gyermek részére átadásakor, a vádlottnak fel kellett-e ismernie annak reális veszélyét, hogy a kézféket talán nem teljesen húzta be, a hátramenetben hagyott gépkocsi kormányzott kerekeinek elfordított helyzete miatt az indítókulcs elfordításával az indítómotor elmozdíthatja a parkoló autót és az balesetet okozhat. A kérdésre adott válasza szerint ennek, az utólag logikusan kapcsolódó és végül káros eredményt okozó folyamatnak a vádlott részéről történő előrelátása, az esetleges veszély felismerésének feltételezése képtelenség. Nem fogadható el ugyanis a hanyagság megítélése tekintetében a Legfőbb Ügyészség indítványában hivatkozott általános élettapasztalat sem, mivel személy szerint a vádlott részéről felismerhetően előre látható káros eredmény kialakulásának lehetőségét kell bizonyítani a bűnösségének megállapításához.

Indokolásában előadta azt is, hogy a gondatlanság megítélése körében az elkövetőtől elvárható előre láthatóság hanyagság esetén sem terjedhet feltétlenül a később bekövetkezett eredményre. Az adott esetben az áldozat (a vádlott édesanyja) nem tartózkodott a gépkocsi közvetlen közelében. A bejárati hídon állt és a jelenlévők közül senki nem tudta, mikor és hogyan került a gépkocsi közelébe. A szerencsétlenül járt áldozat váratlan magatartása olyan helyzetet teremtett, amelyre senki sem számíthatott.

[17] Ezért az ítéltábla sérelmezett marasztaló ítéletének

megváltoztatását, és a vádlottnak az ellene gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt emelt vád alól - bűncselekmény hiányában - történő felmentését indítványozta.

III.

- [18] 1. A harmadfokú bíróságként eljáró kúriai tanács elnökének a Be. 392. § (4) bekezdése szerinti értesítésére a vádlott és a védő nem kérte nyilvános ülés kitűzését, illetve a védő kifejezetten azt kérte, hogy a Kúria a fellebbezéseket tanácsülésen bírálja el.
- [19] Miután a nyilvános ülés kitűzését senki nem kérte, a Kúria a másodfellebbezéseket - a Be. 392. § (4) bekezdése alapján - tanácsülésen bírálta el.
- [20] 2. A Kúria a harmadfokú eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a vádlott és védőjének (másod)fellebbezése nem alapos.
- [21] vádlott neve vádlott esetében - a Be. 386. § (1) bekezdés a) pontja alapján -kétségtelenül megnyílt a harmadfokú eljárás lehetősége, ugyanis a bűnösség kérdésében a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósághoz képest eltérő rendelkezést hozott. Olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság bűncselekmény hiányában felmentett.
- [22] A Kúria a Be. 367/A. § (1) bekezdés a) és d) pontjai alapján e rendes jogorvoslatra feljogosítottak (a vádlott és a védő) fellebbezése alapján eljárva a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet - a Be. 387. § (1) bekezdése szerinti terjedelemben - az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt felülbírált abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.
- [23] A felülbírálati logikát követve - a jogorvoslati nyilatkozatokban foglaltakra is figyelemmel - a Kúriának először az eljárási szabályok megtartását kellett vizsgálnia és abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a másodfokú határozat érdemben felülbírálható-e.
- A Kúria a harmadfokú felülbírálata során nem észlelt olyan - a Be. 399. § (1)-(4) bekezdése szerinti - feltétlen hatályon kívül helyezési okot képező eljárási szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálását kizárja. Ilyen eljárási szabálysértésre a vádlott és védője, valamint a Legfőbb Ügyészség sem hivatkozott.
- [24] A Kúria - összegezve az eljárási szabályok megtartására vonatkozó vizsgálatát - megállapította továbbá, hogy az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályok megtartásával folytatta le. Indokolási kötelezettségének kellő részletességgel eleget tett. Mérlegelő tevékenységéről, illetve annak eredményéről, ellenőrizhető módon számot adott.
- [25] Észlelte azonban a Kúria azt, hogy a másodfokú bíróság a másodfokú ítélet rendelkező részében a kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének tartamát 1 (egy) évben határozta meg, míg az

ítélet indokolásában (a 6. oldal második bekezdésében) a felfüggesztés tartamát kettő évben jelölte meg.

[26] A Kúria az iratok tartalma alapján megállapította, hogy a Fővárosi Ítéltábla, a 2016. március 31-én megtartott nyilvános ülésen kihirdetett ún. kisítéletében azt rögzítette, hogy „A vádlottat 6 (hat) hónapi szabadságvesztésre ítéli, amelynek végrehajtását 1 (egy) évi próbaidőre felfüggeszti”. Ennek alapján kétségtelenül megállapítható az általa kiszabott és a nyilvános ülésen kihirdetett büntetés.

[27] A Kúria erre figyelemmel úgy értékelte, hogy nyilvánvaló elírás a másodfokú ítélet indokolásában, a 6. oldal 2. bekezdésének utolsó fordulatában, hogy a másodfokú bíróság „az alkalmazott szabadságvesztés kettő évi próbaidőre való felfüggesztéséről is határozott”. A nyilvánvaló elírási hiba alapján pedig nem állapítható meg, hogy az ítélet rendelkező része és indokolása között a Be. 373. § (1) bekezdés III./b) pontja szerinti, az ítélet hatályon kívül helyezését eredményező ellentét keletkezett volna.

[28] A Kúria megállapította továbbá, hogy az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályok megtartásával folytatta le. Indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett, mérlegelő tevékenységéről, illetve ennek eredményéről ellenőrizhető módon számot adott.

[29] 3. A Be. 388. § (1), illetve (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az - miután a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak - további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[30] A harmadfokú bíróság értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ez utóbbi alatt az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által megalapozottnak tartott tényállás értendő. A másod- és harmadfokú bíróság számára egyaránt kötelező a tényállás megalapozottságának vizsgálata és a megalapozatlanság megállapítása körében egyaránt a Be. 351. § (2) bekezdésében meghatározott megalapozatlansági okok irányadók.

A megalapozatlanság közvetlen kiküszöbölésének (a reformációs jogkörnek) azonban eltérő a terjedelme. A másodfokú bíróság - a törvényi korlátok között akár felülmérlegeléssel - eltérő tényállást is megállapíthat (Be. 352. § (1) bekezdés b) pontja, és (3) bekezdés). A harmadfokú bíróság viszont a tényállást csupán kiegészítheti (az abból hiányzó ténymegállapításokat pótolhatja) és helyesbítheti (a meglévő ténymegállapítást módosíthatja, mellőzheti).

A két terjedelem közötti különbség lényege, hogy a kiegészítés, helyesbítés csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt nem. Ami pedig kívül esik a harmadfokú bíróság - a másodfokú bírósághoz képest szűkebb - reformációs

jogkörén, az értelemszerűen a hatályon kívül helyezési (kasszációs) jogkörbe kerül (Be. 399. § (5) bekezdés).

Az elsőfokú bíróság a tárgyaláson lefolytatott bizonyítás eredményeként ítéletében arra az álláspontra jutott, hogy az események előrelátásának lehetősége a vádlottban fel sem merülhetett. A vádlottnak a korábbi tapasztalatai alapján nem kellett számolnia azzal, hogy a gépkocsi elindul. A veszélyhelyzetet a vádlott idézte elő, amikor megengedte a 3,5 éves gyermeknek, hogy a gépkocsi gyújtáskapcsolójába az indítókulcsot behelyezze, azonban a balesettel egyáltalán nem számolhatott. Nem kellett előre látnia, hogy a kétségtelenül nem helyeselhető cselekménye balesetet fog eredményezni, különösen nem olyan súlyosat, mint ami bekövetkezett. A vádlott nem láthatta előre a véletlenszerűen lejátszódó eseményeket, azt, hogy a gyermek az indítókulcsot elfordítja, a gépkocsi - amelynek a kézifékét ő behúzta - ennek következtében elindul, a sértett pedig ugyanakkor ismeretlen körülmények között lép vagy esik a hídról a gépkocsi elé.

A váratlan és véletlenszerű, a baleset bekövetkezéséhez vezető feltételek egybeesése a vádlott számára nem volt felismerhető. A körülmények ilyen együtt hatásának véletlen eredményeként következhetett be a sértett életét veszélyeztető helyzet és baleset. Ebből következően a vádlott kétségkívül helyteleníthető magatartásával az eredmény olyan távoli, laza oksági kapcsolatban van, amely vonatkozásában a bűnösség legenyhébb foka sem terheli. Ezért a vádlottat az ellene emelt vád alól a Be. 331. § (1) bekezdése, a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontja alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

[31] A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróság álláspontjával.

Indokolása szerint a törvényszék által megállapított történeti tényállás kis részben hiányos, ezért a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával az iratok tartalma és ténybeli következtetése alapján a tényállást helyesbítette, illetve kiegészítette; az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás így vált mentessé a megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól.

[32] A Kúria azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített és helyesbített tényállás minden tekintetben megalapozott. Mentés a Be. 351. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól, hiányosságoktól, s így módon a harmadfokú eljárásban is irányadó volt. Azt egyébként a vádlott és a védő sem támadta.

[33] A másodfokú bíróság ítéletében kellő részletességgel és helytálló érvekkel mutatott rá, hogy a tényállásból az elsőfokú bíróság miért vont le téves következtetést a vádlott büntetőjogi felelőssége kérdésében. Megállapította, hogy a baleset bekövetkezéséhez nem kizárólag egyetlen ok, hanem több körülmény együtt-hatása járult hozzá. Ezek a balesetben szerepet játszó

körülmények azonban mind a vádlott magatartásával álltak összefüggésben: a vádlott mulasztott, amikor a gépkocsi leállításkor a kéziféket nem húzta be teljesen. Nem értékelhető mulasztásként, de mindenképpen a vádlott magatartásával állt összefüggésben az a körülmény is, hogy elmaradt a gépkocsi kerekeinek egyenes állásba fordítása. A tényállás szerint ezzel állt okozati összefüggésben, hogy a gyújtáskapcsolóba helyezett kulcs elfordításával a kormányzár nem lépett működésbe.

[34] A vádlott viszont súlyosan vétett akkor, amikor a gépkocsi indítókulcsát átadta a három és fél éves, belátási képességgel nem rendelkező gyermek részére, sőt azt is megengedte, hogy a gépkocsiba szálljon és az indítókulcsot a gyújtáskapcsolóba helyezze. Ezek a kizárólag a vádlott magatartásával összefüggésben álló tényezők együttesen vezettek a végzetes kimenetelű balesethez.

[35] A másodfokú bíróság hibátlan jogi okfejtése szerint nem kétséges az okozati összefüggés a vádlott megengedő magatartása és a baleset bekövetkezése között. Ezt az oksági kapcsolatot a vádlottnak előre kellett volna látnia. Amennyiben a kellő odafigyelést nem mulasztja el, és nem engedi meg a gépkocsi kulcsának használatát, úgy a baleset sem következett volna be. A vádlott tehát elmulasztotta a tőle elvárható figyelmet és körültekintést, és ezért nem látta előre a baleset lehetséges bekövetkezésével járó veszélyeket. A sértett halálával járó baleset a vádlott magatartásával szoros okozati összefüggésben következett be, melyben a vádlottnak a gondatlanság enyhébb formája, a hanyagság volt felróható.

[36] 4. A Kúria mint harmadfokú bíróság azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság a büntető anyagi jogi szabályok szerint törvényesen járt el, amikor a terheltet - az egyébként lényegében jogkérdés eldöntését igénylő ügyben - bűnösnek mondta ki gondatlanságból elkövetett emberölés vétségében.

[37] A harmadfokú bíróság - különös tekintettel a védő (másod)fellebbezésében előadottakra - a következőket tartja szükségesnek rögzíteni.

[38] A mindennapi élethelyzetekben (a magánéletben) irányadó gondossági követelmények általában közismertek. Így köztudomásúnak mondható például, hogy „kés, villa, olló, gyerek kezébe nem való.” Amint azt Angyal Pál: A magyar büntetőjog kézikönyve sorozatának, Az ember élete elleni bűncselekmények címet viselő könyvében írja: a gondatlan emberölésnél az eredményt nem a gondatlanság, hanem a tettesnek a tevékenysége (tevése, mulasztása) idézi elő. Jogellenes akkor lesz, ha a tényállásszerű eredmény (jelen esetben a halál) az objektív gondossági kötelesség megszegéséből származik, azaz objektíve előre látható és objektíve elkerülhető volt. Az objektív előreláthatóságnak ki kell terjednie az okfolyamat lehetséges alakulására, nevezetesen arra, hogy az adott helyzetben fennáll a tényállásszerű eredmény bekövetkezésének reális lehetősége.

[39] A gondatlanságból elkövetett cselekmények (alaki) jogellenességének materiális tartalma, hogy sértik vagy

veszélyeztetik a büntetőjog által védett jogi tárgyakat, azaz veszélyesek a társadalomra. A tényállásszerű és jogellenes cselekményre nézve az elkövető bűnössége akkor állapítható meg, ha szubjektíve is képes volt az eredmény előrelátására, valamint a káros eredmény elkerülésére, és személy szerint elvárható volt tőle a kötelességszerű (az objektív gondossági kötelességnek megfelelő) magatartás, amely mellett az eredmény elkerülhető lett volna.

[40] A gondatlanságnak két alakzata van: a tudatos gondatlanság (luxuria) és a hanyagság (negligentia).

A tudatos gondatlanságnak tudati/értelmi és érzelmi/akarati oldala van. Tudati oldala a magatartás lehetséges következményeinek előrelátása. Érzelmi oldalát az a bizakodás jellemzi, hogy a lehetséges káros eredmény nem következik be. Ez több mint pusztavágyakozás. Az elkövető nem a véletlenre számítva várja az eredmény elmaradását, hanem a saját képességeire, tapasztalataira, az eredmény elhárítására tett konkrét intézkedésére vagy konkrét külső körülményekre, feltételekre alapozza bizakodását.

A hanyag gondatlanságnak nincs tudati és érzelmi oldala. Az elkövető nem látja előre magatartásának lehetséges következményeit (az értelmi oldal hiánya), ezért érzelmileg nem is viszonyulhat azokhoz (az érzelmi oldal hiánya). Jogalkalmazói értékelés tárgya ezért, hogy az elkövető az objektíve előre látható és elkerülhető eredményt a saját képességeihez és lehetőségeihez mérten előre láthatta és elkerülhette volna-e, ha a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést fejtí ki.

[41] A jelen ügyben harmadfokú bíróságként eljáró Kúria az alábbi álláspontra helyezkedett: amikor a vádlott a gépkocsi indítókulcsát a 3,5 éves kisgyermeknek odaadta és megengedte neki, hogy az utcán, az út szélén parkoló gépkocsi vezetőülés melletti ajtaját kinyissa, majd megengedte neki, hogy a gépkocsi gyújtáskapcsolójába az indítókulcsot beletegye, - Angyal Pál szavaival élve - elmulasztotta a megkívánt közönséges gondosságot és elővigyázatosságot. A vádlott a tőle elvárható figyelmet és körültekintést, azaz gondosságot halmozottan megszegte: elsődlegesen akkor, amikor az indítókulcsot a kisgyermek kezébe adta, holott az kisgyermek kezébe nem való olyan feltételek között, amikor ezáltal annak rendeltetésszerű használatára nyílik lehetősége; másodlagosan pedig akkor, amikor megengedte, hogy a gyermek a kulccsal együtt, felügyelet nélkül a személygépkocsiba egyedül beszálljon. Különösen pedig az róható fel, hogy megengedte, hogy a gyermek az indítókulcsot a gyújtáskapcsolóba helyezze és elfordítsa. A vádlott látta, hogy a gépkocsi műszerfalának fényei az indítókulcs gyújtáskapcsolóba helyezése után a kulcs elfordításának következtében felvillannak, ám még ekkor sem tett semmit. Nem akadályozta meg, hogy a gyermek az önindítómotort beindítsa. Arról pedig a gépjárművezetői engedéllyel rendelkező és járművet vezető terhelnek nyilvánvalóan tudomása volt, hogy a sebességfokozatba helyezett jármű esetében az önindító motor beindítása a jármű mozgásba hozatalát idézi (idézheti) elő.

Köztudomású tény, hogy egy járművel - megfelelő feltételek között - önmagában az indítómotor energiájával (a rendeltetésszerű erőforrás működésbe hozatala nélkül is) lehet közlekedni. Az is köztudomású, hogy a személygépkocsi mozgásba hozatala kellő körültekintés nélkül a jármű közvetlen környezetében tartózkodókra közvetlen baleseti veszélyhelyzetet eredményezhet.

[42] A harmadfokú bíróságként eljáró Kúria ezért maradéktalanul egyetértett a másodfokú bírósággal abban, hogy a vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy a megkívánt közönséges gondosság és elővigyázatosság elmulasztása esetén a jelenlévő személyek sérülésével járó baleset veszélye alakulhat ki, ám a kellő gondosságot elmulasztotta. A tényállásban rögzített magatartásával közvetlen oksági összefüggésben a jelenlévő személyek élete, testi épsége közvetlen veszélybe kerül és ezen túlmenően a személyi sérüléssel járó baleset is bekövetkezett. A baleset és annak eredményeként a sértett halála kizárólag a vádlott magatartásával okozati összefüggésben következett be. A vádlott hanyag gondatlansága tehát megállapítható. Erre figyelemmel cselekménye a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés szerint minősülő és büntetendő gondatlanságból elkövetett emberölés vétségének a megállapítására alkalmas.

[43] 5. A Kúria mint harmadfokú bíróság a cselekmény minősítése tekintetében - egyetértve a másodfokú bírósággal - szintén elvetette a Fellebbviteli Főügyészség közlekedési bűncselekmény megvalósulása körében kifejtett érvelését, amely szerint a vád tárgyává tett cselekmény alapján halált okozó közúton, illetve közforgalom elől el nem zárt magánúton, gépi meghajtású járművezetés tiltott átengedése megállapításának van helye [Btk. 238. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. A másodfokú bíróság jogi indokolása e körben kimerítő és helytálló (másodfokú ítélet 5. oldal harmadik bekezdés).

[44] A felhívott közlekedési bűncselekmény elkövetési magatartása ugyanis a jármű vezetésének más részére történő átengedése. Nem vitás, hogy meghatározott körülmények között átengedésnek minősülhet az indítókulcs átadása is. Az alapul fekvő ügyben azonban a vádlott nem azért adta át a kulcsot a 3,5 éves gyermeknek, hogy részére a személygépkocsi vezetését átengedje. Magatartásának ez csupán a gondatlanságából fakadó következménye, márpedig a járművezetés tiltott átengedése szándékos bűncselekmény, gondatlan alakzatát nem bünteti a törvény.

[45] Mindezekre figyelemmel a Kúria nem találta alaposnak azokat a védelmi érveket, amelyek szerint a vádlott bűnösségének megállapítására az anyagi jogszabály megsértésével került sor. Ebből következően a vádlott felmentésére irányuló fellebbezések nem vezethettek eredményre.

[46] Észlelte ugyanakkor, hogy a bűncselekmény megnevezése a másodfokú bíróság ítéletében nem felelt meg a büntetőeljárásról szóló törvény rendelkezéseinek.

[47] A Be. 258. § (2) bekezdése kötelező erővel határozza meg az

ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező részének tartalmát. E (2) bekezdés d) pontja szerint a határozatok rendelkező része tartalmazza a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését, s ha a bűncselekménynek szándékos és gondatlan alakzata is van, a gondatlan alakzat esetén ennek a megjelölését. Erre figyelemmel a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott, a (4) bekezdés szerint minősülő és büntetendő emberölés törvény szerinti megnevezése: gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége; a Kúria ennek megfelelően pontosította a másodfokú bíróság ítéletében megjelölt bűncselekmény megnevezését.

[48] 6. A másodfokú bíróságként eljáró Fővárosi Ítéltábla a büntetés kiszabása körében irányadó enyhítő és súlyosító körülményeket hiánytalanul számba vette és körültekintően értékelte. Egyetértve a Legfőbb Ügyészség átiratában kifejtett érveléssel a Kúria a vádlott javára értékelendő enyhítő körülmények közül a ténybeli beismerő vallomást mellőzte. A vádlott ugyanis a bűnösségét és a jogi felelősségét nem ismerte el, nem érezte bűnösnek magát. Az enyhítő rendelkezés [Btk. 82. § (2) bekezdés d) pont] alkalmazásával, az ún. egyszeres enyhítés keretei között kiszabott szabadságvesztés tartamát és annak egy évre történő felfüggesztését a Kúria arányos büntetésnek tartotta és a vádlott előzetes bírósági mentesítésével egyetértett.

[49] A Kúria mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.302/2015/5. számú ítéletét - a Be. 397. §-a alapján - helybenhagyta.

[50] A harmadfokú bíróság ítélete - a Be. 588. § (4) bekezdése alapján - a meghozatala napján jogerőre emelkedik, ellene további fellebbezésnek nincs helye.

[51] A Be. 416. § (4) bekezdés a) pontja értelmében e § (1) bekezdés a) és b) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha az ügyben harmadfokú bíróság hozott ügydöntő határozatot.

Budapest, 2016. november 9.

Dr. Molnár Gábor Miklós s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Györgyi s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 4.Bf.302/2015/5. számú ítélete a Kúria Bhar.II.1070/2016/4. számú végzése folytán 2016. november 9. napján jogerőre emelkedett és a szabadságvesztés büntetés kivételével végrehajthatóvá vált.

. Molnár Gábor Miklós s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő